

*

Хаджи Димитъръ и останалитѣ му 28 души вѣрни другари, водени отъ овчаря Теню Трифоновъ, осъмватъ на 18 юлий, четвъртъкъ, недалечъ отъ с. Шипка, откъмъ южната страна на Стара-планина, въ една гола и варовита мѣстность, наречена Бузлуджа. Още сжщия день, тѣ ще се пренесатъ въ саможертва, ще умратъ съ геройска смъртъ за свободата на своята Родина и ще напиятъ съ кръвта си земята, за да изгрѣе зората на щастливитѣ бжднини на свободна България.

Бузлуджа — лобно мѣсто на безсмъртни български синове.

Ето съ какви думи започва разказа си Захари Стояновъ за последния геройски подвигъ на Хаджи Димитъръ:

„Ехъ Бузлуджа, Бузлуджа! Свято и историческо мѣсто си ти! Великиятъ оня исполинъ, който се нарича Стара-планина и на който ти имашъ честь да бждешъ чедо, нѣма друго по-свещено мѣсто отъ тебе, отъ брѣговетѣ на Черно-море чакъ до Маркова врата на западъ. Твоитѣ бѣлокори букове, студени извори, жълти сипеи и горди върхове чуха най-напредъ, официално, думитѣ: „Свобода или смъртъ!“ Ти се показа твърде много гостолюбива, да приемешъ въ обятията си 28 души светци; ти видѣ, когато се повали зелениятъ байракъ, когато полумесецътъ настъпи на уморения вече лъвъ; ти видѣ, какъ знае да умира българинътъ за свобода, какъ той лѣе кръвта си за своето отечество... Най-после, клоноветѣ на твоитѣ дървета видѣха, когато бликна алената кръвь отъ гърдитѣ на сливения герой, когато той изтърва сабята си, когато рухна на земята, заобиколенъ отъ храбритѣ си другари, които лежаха наредъ съ него и скубѣха космитѣ си отъ смъртоносни болки и рани!...

Поклонъ на твоето напоено съ кръвь землище! До 1877 г. съ тебе искаха да съперничатъ долината Оборище и гората Еледжикъ въ Сръдна-гора, но тѣхната слава едва ли можеше на хвърли каква годяе сѣнка на първенство на твоето минало. Едно само светилище, съ върховетѣ на което ти се здрависвашъ твърде отблизо, трѣбва да те превъзходствува въ всѣко отношение. Азъ говоря за съседката

неведнага сж били езекутирани, за което съобщава и туркофилскиятъ в. „Дунавъ“, брой 33, отъ 1868 г. отъ сжщата година, а осжденитѣ на затворъ били изпратени въ Сень-Жанъ-Дакръ (Акя-Сирия), по предложение на великия везиръ отъ 20 джемазиюиль-ахъръ 1285.